

Ministerstwo Rolnictwa
i Rozwoju Wsi

Zmiany w kosztach produkcji i na rynku warzyw ekologicznych

Autorzy:

Dr inż. Krzysztof Zmarlicki
Dr inż. Piotr Brzozowski

Opracowanie przygotowane w ramach

Obszar 7. Sadownictwo i warzywnictwo metodami ekologicznymi.

Zadanie celowe 7.2

Opracowanie technologii produkcji warzyw i grzybów jadalnych w systemie ekologicznym

finansowanego w ramach dotacji celowej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Skierniewice 2025

Spis treści

Wstęp	3
Porównanie opłacalności produkcji fasoli szparagowej w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej	3
Tabela 1. Koszty i opłacalność uprawy fasoli szparagowej ekologicznej i konwencjonalnej w badanych gospodarstwach w roku 2025	4
Ocena podaży na rynku detalicznym fasoli szparagowej z produkcji ekologicznej	5
Porównanie opłacalności produkcji marchwi w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej	6
Tabela 2. Koszty i opłacalność uprawy marchwi ekologicznej i konwencjonalnej w badanych gospodarstwach w roku 2025	6
Ocena podaży na rynku detalicznym marchwi z produkcji ekologicznej	7
Porównanie opłacalności produkcji cebuli w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej	8
Tabela 3. Koszty i opłacalność uprawy cebuli ekologicznej i konwencjonalnej w badanych gospodarstwach w roku 2025	9
Ocena podaży na rynku detalicznym cebuli z produkcji ekologicznej	10
Porównanie opłacalności produkcji ogórków w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej ..	11
Tabela 4. Koszty i opłacalność produkcji ogórków gruntowych ekologicznych i konwencjonalnych w roku 2025.	12
Ocena podaży na rynku detalicznym ogórków z produkcji ekologicznej	13
Podsumowanie	13

Wstęp

Realizując Zadanie Celowe 7.2 w roku 2025 roku, tak jak w latach poprzednich, monitorowano rynek oraz badano opłacalność ekologicznej produkcji warzyw. W bieżącym sezonie kontynuowano ocenę uwarunkowań w produkcji ekologicznej i na rynku: marchwi, fasolki szparagowej, ogórków do przetwórstwa. Ponadto rozpoczęto badania kosztów produkcji oraz podaży cebuli ekologicznej na rynku. Ocenę kosztów produkcji i opłacalności prowadzono w siedmiu gospodarstwach ekologicznych. Nakłady z gospodarstw ekologicznych porównywano z wynikami z gospodarstw, w których prowadzona była produkcja konwencjonalna o porównywalnej produktywności.

Przyrost kosztów produkcji, zwłaszcza siły roboczej, jak również nieznaczne ograniczenie popytu na warzywa z upraw ekologicznych przyczyniły się do tego, że w ocenie producentów ich sytuacja ekonomiczna w 2025 roku pogorszyła się w stosunku do lat ubiegłych. Pozytywnym aspektem jest wzrost zainteresowania konsumentów zakupami ekologicznych warzyw dostarczanych do paczkomatów i w dużych sieciach handlowych. Producenci warzyw ekologicznych próbują rozszerzyć możliwości zbytu poprzez te kanały dystrybucji.

Porównanie opłacalności produkcji fasoli szparagowej w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej

W roku 2025 produkcja ekologicznej fasoli szparagowej do przetwórstwa w badanych gospodarstwach, podobnie jak w roku 2024, była nieopłacalna. Całkowite koszty jej uprawy wynosiły 25,0 tys. zł na 1 ha, a wartość produkcji towarowej (przy plonie 11,5 ton z 1 ha) była na poziomie 23,2 tys. zł (tab. 1). Stąd wskaźnik opłacalności wyniósł 92,0%, czyli podobnie jak w roku poprzednim (89%). Uprawa fasoli szparagowej konwencjonalnej (przy plonie 12,5 tony z 1 ha) dała wartość produkcji 14,4 tys. zł z 1 ha. Przy znacznie niższych kosztach całkowitych (13,1 tys. zł na 1 ha), uzyskano wskaźnik opłacalności w wysokości 109,9%.

W produkcji ekologicznej fasoli największą pozycję w kosztach stanowiły nakłady najemnej siły roboczej związane głównie z ręcznym odchwaszczaniem, w wysokości około 10,8 tys. zł na 1 ha. Istotną pozycją w wydatkach, nie występującą w produkcji konwencjonalnej, są koszty nawozów zielonych w wysokości około 1,6 tys. zł/ha. Dużym wydatkiem był także koszt zbioru kombajnem i transportu do przetwórni prawie 4,0 tys. zł,

około 2,2 tys. zł kosztowały ekologiczne nawozy i środki ochrony, oraz po 2,0 tys. wydano na mechaniczne zwalczanie chwastów i nasiona. W produkcji konwencjonalnej fasoli szparagowej producentowi pozostawało do dyspozycji około 1,9 tys. zł dochodu rolniczego netto na 1ha, natomiast w produkcji ekologicznej tylko 0,2 tys. zł.

Tabela 1. Koszty i opłacalność uprawy fasoli szparagowej ekologicznej i konwencjonalnej w badanych gospodarstwach w roku 2025

Wyszczególnienie	Fasola szparagowa uprawiana ekologicznie	Fasola szparagowa uprawiana konwencjonalnie
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	2,10	1,15
Średni plon w t/ha	11,5	12,5
Produkcja towarowa w zł /ha	23 205	14 375
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	22 150	10 252
- koszty materiałowe w tym:	4 373	4 427
- - środki ochrony	726	894
- - nawozy	1 533	1 108
- - nasiona	2046	1980
- - woda, energia elektryczna, inne	70	445
- koszty pracy donajętej ludzi	10780	504
- praca własna właściciela i rodziny w zł/ha	588	588
- eksploatacja maszyn	4144	4088
- nawozy zielone w roku poprzednim	1650	0
- amortyzacja (nasadzenia, maszyn, urządzeń nawadniających) w zł/ha	615	645
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe w zł/ha	3077	2825
Całkowite koszty produkcji w zł/ha	25227	13077
Jednostkowe koszty produkcji w zł/kg	0,23	0,10
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	831	2531
Dochód rolniczy netto w zł/ha	216	1886
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	91,98	109,93

Źródło: Badania własne w ramach Zadania Celowego 7.2 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

Ocena podaży na rynku detalicznym fasoli szparagowej z produkcji ekologicznej

Podobnie jak w latach ubiegłych, dostępność dla konsumentów ekologicznej fasoli szparagowej w 2025 roku ograniczała się do specjalistycznych sklepów z żywnością ekologiczną oraz niektórych super i hiper marketów. Praktycznie w jednej jak i drugiej grupie sklepów występowały jedynie warzywa przetworzone (Fot. 1-11 K. Zmarlicki).

Zarówno w dużych specjalistycznych sklepach z produktami spożywczymi BIO oraz w supermarketach oferowana była ekologiczna fasola szparagowa pod postacią mrożonek. Głównie produkcji polskiej firmy z kapitałem zagranicznym; 2beBIO oraz z importu pod nazwą BIO village, a jej podaż nie była ciągła.

Ponadto w sklepach z żywnością ekologiczną istniała możliwość zakupu konserwowej fasoli szparagowej BIO. W zdecydowanej większości były to produkty polskiej produkcji.

Porównanie opłacalności produkcji marchwi w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej

W roku 2025 ekologiczna produkcja polowa marchwi, podobnie jak fasoli szparagowej, była nieopłacalna.

Tabela 2. Koszty i opłacalność uprawy marchwi ekologicznej i konwencjonalnej w badanych gospodarstwach w roku 2025

Wyszczególnienie	Marchew uprawiana ekologicznie	Marchew uprawiana konwencjonalnie
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	1,06	0,74
Średni plon w t/ha	55	62
Produkcja towarowa w zł /ha	58 300	46 190
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	70 315	39 050
- koszty materiałowe w tym:	19 586	13 093
- - środki ochrony	2 406	977
- - nawozy	7 550	2 786
- - nasiona	5850	4230
- - woda, energia elektryczna, inne	2680	3650
- zakup opakowań	1100	1450
- koszty pracy donajętej ludzi	38640	16240
- praca własna właściciela i rodziny w zł/ha	1120	1120
- eksploatacja maszyn	5859	5782
- nawozy zielone w roku poprzednim	2450	0
- amortyzacja (maszyn, urządzeń nawadniających, wykorzystywanych budynków) w zł/ha	2660	2815
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe w zł/ha	6520	4922
Całkowite koszty produkcji w zł/ha	76834	43972
Jednostkowe koszty produkcji w zł/kg	1,40	0,71
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	-12305	6153
Dochód rolniczy netto w zł/ha	-14966	3338
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	75,88	105,04

Źródło: Badania własne w ramach Zadania Celowego 7.2 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

Ekologiczną marchew w większości sprzedawano do zakładów przetwórczych i bezpośrednio w gospodarstwach. W badanych gospodarstwach ekologicznych około 65% marchwi kierowano do przemysłu po cenie około 0,80 zł za 1 kg, a 35 % sprzedawano po 1,55 zł/kg. Większość zebranej marchwi po 15 grudnia nadal pozostawała w przechowalniach. W porównywanych gospodarstwach konwencjonalnych natomiast, około 70% marchwi kierowano do przemysłu po cenie 0,55 zł za 1 kg, a około 30% sprzedano w gospodarstwie uzyskując średnio 1,20 zł za kg. W sumie producenci ekologiczni uzyskali średnią cenę sprzedaży - 1,06 zł/kg, natomiast konwencjonalni średnio 0,74 zł/kg. Były to ceny niższe niż przed rokiem. Koszty całkowite produkcji ekologicznej marchwi wynosiły około 76,8 tys. zł na 1 ha i 1,40 zł na 1 kg, podczas gdy w produkcji konwencjonalnej około 44 tys. zł na 1 ha i 0,71 zł/kg. O tak znacznej różnicy w kosztach zadecydowały przede wszystkim wyższe nakłady na donajętą pracę ludzi w uprawie ekologicznej, gdzie wynosiły one 38,6 tys. zł/ha. Dla porównania w produkcji konwencjonalnej jedynie około 16 tys. zł/ha. Wysokie koszty pracy ludzi w uprawie ekologicznej były spowodowane głównie ręcznym odchwaszczaniem. Wyższe nakłady w uprawie ekologicznej, podobnie jak w przypadku fasoli szparagowej, były związane z kosztami nawozów zielonych w wysokości około 2,5 tys. zł i z wyłączeniem pola z uprawy w roku poprzednim. Wskaźnik opłacalności produkcji dla marchwi ekologicznej wyniósł 75,9% przy plonach 55,0 t/ha, dla marchwi uprawianej konwencjonalnie natomiast 105,0% przy plonach 62,0 t/ha. Wskaźniki te obliczono dla produkcji sprzedanej do 15 grudnia.

Ocena podaży na rynku detalicznym marchwi z produkcji ekologicznej

W 2025 roku podaż w handlu detalicznym marchwi z produkcji ekologicznej była dużo większa niż w latach ubiegłych. Coraz częściej dostępna była polska marchew o bardzo dobrej jakości. W przypadku oferty ze sklepów dyskontowych i supermarketów w sprzedaży była zawsze marchew umyta i w opakowaniu jednostkowym. Natomiast w specjalistycznych sklepach z żywnością ekologiczną najczęściej sprzedawano polską marchew nie mytą i bez opakowania. Na zdjęciu obok polska marchew w ofercie sieci Kaufland.

W ostatnich 2 - 3 latach można zaobserwować coraz większe zainteresowanie konsumentów zakupem mini marchewek. Co może być efektem programu „Owoce i warzywa w szkole”, w trakcie którego dzieciom w szkołach oferowano między innymi mini marchewki. Ten trend występuje również w przypadku mini marchewek BIO, których podaż w ostatnich kilku latach bardzo wzrosła. Niestety, w tym segmencie przy ocenianiu podaży, zetknięto się wyłącznie z produktem pochodzącym z importu, najczęściej z Hiszpanii lub z Niderlandów

Rosnące zainteresowanie ze strony konsumentów zakupem marchwi z produkcji ekologicznej wymusza zapewnienie ciągłości jej podaży. W sklepach dyskontowych oraz w niektórych sieciach supermarketów w przypadku braku polskiego warzywa w ofercie pojawia się marchew BIO pochodząca z importu. Identycznie jak w przypadku mini marchewek, głównie z Hiszpanii i Niderlandów.

Porównanie opłacalności produkcji cebuli w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej

W roku 2025 ekologiczna produkcja cebuli była nieopłacalna. Wskaźnik opłacalności produkcji dla cebuli ekologicznej w polu wyniósł 80,0% przy plonach 32,0 t/ha, dla cebuli konwencjonalnej natomiast 114,9% przy plonach 45,0 t/ha. Wskaźniki te obliczono dla produkcji sprzedanej do 15 grudnia. Cebulę sprzedawano do zakładów przetwórczych jak również bezpośrednio w gospodarstwach. W badanych gospodarstwach ekologicznych około 60% cebuli sprzedawano po średniej cenie około 2,20 zł za 1 kg, około 40% sprzedano do przemysłu uzyskując średnio 1,20 zł za 1 kg.

Tabela 3. Koszty i opłacalność uprawy cebuli ekologicznej i konwencjonalnej w badanych gospodarstwach w roku 2025

Wyszczególnienie	Cebula uprawiana ekologicznie	Cebula uprawiana konwencjonalnie
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	1,8	1,1
Średni plon w t/ha	32	45
Produkcja towarowa w zł /ha	57 600	49 500
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	65 280	38 152
- koszty materiałowe w tym:	15 838	11 715
- - środki ochrony	1 414	1 284
- - nawozy	6 628	2 531
- - nasiona	5096	5040
- - woda, energia elektryczna, inne	1750	1810
- zakup opakowań	950	1050
- koszty pracy donajętej ludzi	37500	16820
- praca własna właściciela i rodziny w zł/ha	1200	1160
- eksploatacja maszyn	5641,65	5662,3
- nawozy zielone w roku poprzednim	2480	0
- amortyzacja (maszyn, urządzeń nawadniających, wykorzystywanych budynków) w zł/ha	2620	2795
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe w zł/ha	6170	4928
Całkowite koszty produkcji w zł/ha	71450	43080
Jednostkowe koszty produkcji w zł/kg	2,25	0,96
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	-7550	10375
Dochód rolniczy netto w zł/ha	-10170	7580
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	80,09	114,90

Zródło: Badania własne w ramach Zadania Celowego 7.2 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

Znaczna część zebranej cebuli po 15 grudnia nadal pozostawała w przechowalniach. W porównywanych gospodarstwach konwencjonalnych natomiast, około 80% cebuli kierowano do przemysłu po cenie 1,05 zł za 1 kg, a około 20% sprzedano na rynku hurtowym i w gospodarstwie uzyskując średnio 1,60 zł za kg. W sumie producenci ekologiczni uzyskali średnią cenę sprzedaży - 1,80 zł/kg, natomiast konwencjonalni średnio 1,16 zł/kg. Były to ceny

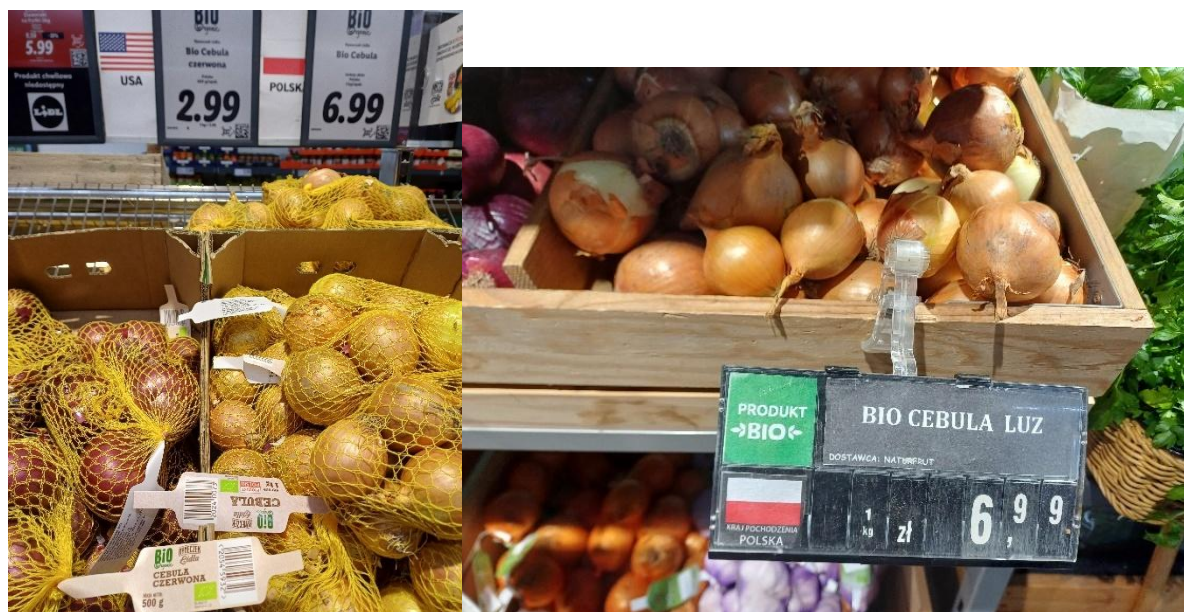
niższe niż w latach ubiegłych; 2023 i 2024. Koszty całkowite produkcji ekologicznej cebuli wyniosły około 71,4 tys. zł na 1 ha i 2,25 zł na 1 kg, podczas gdy w produkcji konwencjonalnej około 43 tys. zł na 1 ha i 0,96 zł/kg. Do takiej dysproporcji w wysokości kosztów przyczyniły się przede wszystkim wyższe koszty donajętej pracy ludzi w produkcji ekologicznej, gdzie wynosiły one 37,5 tys. zł ha, podczas gdy w produkcji konwencjonalnej około 17 tys. zł/ha. W uprawie ekologicznej znacznie wyższe były także nakłady pracy na ręczne odchwaszczanie, sortowanie i przygotowanie do sprzedaży. Do wyższych kosztów w uprawie ekologicznej, podobnie jak w przypadku marchwi, przyczyniły się też koszty nawozów zielonych w wysokości około 2,5 tys. zł na 1 ha.

Ocena podaży na rynku detalicznym cebuli z produkcji ekologicznej

Podobnie jak w przypadku marchwi, również podaż cebuli pochodzącej z produkcji ekologicznej była w 2025 roku zauważalnie większa, w porównaniu do lat ubiegłych. W przypadku cebuli w specjalistycznych sklepach z żywnością BIO dostępne były zarówno, co ważne krajowej produkcji cebula biała, żółta oraz czerwona sprzedawane luzem. Ponadto oferowana do sprzedaży była pakowana francuska szalotka, na którą w Polsce jest coraz większe zapotrzebowanie ze strony rynku.

Również w sklepach dyskontowych i supermarketach sieci Kaufland, podaż cebuli uległa zauważalnemu zwiększeniu, w stosunku do ostatnich kilku lat.

Na zdjęciach powyżej polska pakowana cebula żółta i czerwona oferowana w 2025 roku w sieci Lidl oraz również krajowa ekologiczna cebula sprzedawana luzem w specjalistycznym sklepie z żywnością BIO.

Porównanie opłacalności produkcji ogórków w uprawie ekologicznej i konwencjonalnej

W roku 2025 produkcja ogórków do przetwórstwa była opłacana, zarówno w przypadku produkcji konwencjonalnej jak i ekologicznej. Wskaźnik opłacalności produkcji dla ogórków z produkcji ekologicznej w polu wyniósł 127,8% przy plonach 28,0 t/ha, dla ogórków z produkcji konwencjonalnej natomiast 146,4% przy podobnych plonach - 29,0 t/ha. W produkcji ekologicznej średnia cena skupu ogórków wyniosła 3,95 zł za 1 kg. W produkcji konwencjonalnej natomiast 3,28zł za 1 kg.

Koszty produkcji w uprawie ekologicznej były znacznie wyższe niż w konwencjonalnej i wynosiły 85,6 tys. zł na 1 ha, w konwencjonalnej natomiast 64,9 tys. zł na 1 ha. Tak znaczna różnica wynika m.in. z wyższych kosztów pracy donajętej ludzi w produkcji ekologicznej, gdzie wynosiły one 50,4 tys. zł ha, podczas gdy w produkcji konwencjonalnej około 37,1 tys. zł/ha. Do wyższych kosztów pracy ludzi w uprawie ekologicznej przyczyniły się przede wszystkim wyższe nakłady pracy na ręczne odchwaszczanie pomimo stosowania czarnej folii, oraz na zbiór, sortowanie i przygotowanie do sprzedaży. Koszty jednostkowe dla uprawy ekologicznej wynosiły 3,09 zł na 1 kg, dla konwencjonalnej 2,24 zł na 1 kg.

Tabela 4. Koszty i opłacalność produkcji ogórków gruntowych ekologicznych i konwencjonalnych w roku 2025.

Wyszczególnienie	Uprawa ekologiczna	Uprawa konwencjonalna
Średnia uzyskiwana cena ze sprzedaży w zł/kg	3,95	3,28
Średni plon w t/ha	28,0	29,0
Produkcja towarowa w zł /ha	110 600	95 120
Koszty bezpośrednie w zł/ha, w tym:	79 544	59 042
- koszty materiałowe w tym:	20 735	13 909
- - środki ochrony	1 381	1 088
- - nawozy	12 994	6 990
- - nasiona, rozsady	3150	2340
- - woda, energia elektryczna, inne	1810	2090
- - czarna folia wyścielająca	1400	1400
- koszty pracy donajętej ludzi	50400	37100
- praca własna właściciela i rodziny w zł/ha	1120	924
- eksploatacja maszyn	5729	5550
- amortyzacja (nasadzenia, maszyn, urządzeń nawadniających) w zł/ha	1560	1560
Pozostałe koszty pośrednie i majątkowe w zł/ha	7028	5922
Całkowite koszty produkcji w zł/ha	86571	64964
Jednostkowe koszty produkcji w zł/kg	3,09	2,24
Dochód rolniczy brutto w zł/ha	26708	32640
Dochód rolniczy netto w zł/ha	25148	31080
Wskaźnik opłacalności produkcji w %	127,76	146,42

Źródło: Badania własne w ramach Zadania Celowego 7.2 Instytutu Ogrodnictwa – PIB

Ocena podaży na rynku detalicznym ogórków z produkcji ekologicznej

ekologiczne ogórki.

W 2025 roku, w handlu detalicznym, wzrosła podaż przetworów z krajowych ogórków ekologicznych. Dostępne w specjalistycznych sklepach BIO były ogórki BIO kiszzone, przeciery oraz pochodzące z importu ekologiczne korniszony. W sklepach dyskontowych na dużo większą skalę, niż w latach minionych, sprzedawano polskie kiszzone

Wzrosła również podaż świeżych ogórków ekologicznych w handlu detalicznym. W większości w sklepach sieci dyskontowych oraz w supermarketach dostępne w 2025 roku były ogórki importowane spod osłon (tak jak na zdjęciu obok).

Przez okres 3 - 4 tygodni w sezonie letnim polskie ogórki z produkcji ekologicznej można było okazjonalnie nabyć w sklepach specjalistycznych z żywnością BIO

Podsumowanie

- Producenci polowych warzyw ekologicznych, u których w roku 2025 prowadzono badania, twierdzili, że bieżący sezon nie należał do udanych pod względem opłacalności produkcji, podobnie było w roku ubiegłym. Wyjątek stanowiła polowa produkcja ogórków do przetwórstwa. Przed rokiem 2024 producenci uzyskiwali, według ich obliczeń, średnio około 10 tys. zł dochodu rolniczego z 1ha, co zapewniało przetrwanie gospodarstw, obecnie takie wyniki są trudno osiągalne i byt wielu gospodarstw ekologicznych jest zagrożony.

- Rynek warzyw z produkcji ekologicznej w roku 2025 charakteryzował się dużym wzrostem, jeśli chodzi o ich podaż w handlu detalicznym. Zwłaszcza w przypadku marchwi, tak jak to już miało miejsce w roku 2024, oraz cebuli.
- W roku 2025 nadal obserwowano, podobnie jak w ubiegłym roku, wzrost podaży warzyw z produkcji ekologicznej w sklepach należących do sieci Biedronka i Lidl. Obok sprzedaży pochodzących z upraw ekologicznych ogórków, czosnku, papryki, buraków, pomidorów i awokado, w ofercie pojawił się również ekologiczny imbir.
- W dalszym ciągu od roku 2021, w Polsce zmniejsza się liczba specjalistycznych sklepów z żywnością BIO i następuje przeniesienie handlu warzywami ekologicznymi głównie do sieci dyskontowych, a w mniejszym stopniu do supermarketów. Ten trend jest zauważalny na całym świecie.
- Na polskim rynku detalicznym warzyw ekologicznych, utrwała się tendencja wzrostowa udziału krajowej produkcji. Jest to zauważalne, zarówno w przypadku warzyw świeżych jak i produkowanych z nich przetworów ekologicznych.
- Nadal na rynkach hurtowych, w dniach oceny podaży, zaobserwowano jedynie ekologiczne warzywa przetworzone pod postacią soków.